I&O-sessie Begroting 2027

29 oktober 2026

Gemeente Gorinchem

Agenda

- **Inleiding**
- **Uitgangspunten**
- **Financiële samenvatting**
  - **Meerjarenbegroting**
  - **Taakstellingen en hervormingsagenda**
  - **Investeringsplafond**
  - **Weerstandsratio**
- **Stresstest**

Gemeente Gorinchem

Inleiding

- Coalitieakkoord “Samen meer mogelijk maken”
- Doelen uit het Coalitieakkoord opgenomen in Begroting 2027
- “Wat gaan we daarvoor doen” overgenomen uit het Coalitieakkoord
- Verder uitwerking volgt in het collegeprogramma
- Afweegbare onderwerpen zijn grotendeels opgenomen in de begroting
- Aantal afweegbare onderwerpen opgenomen als toekomstige taakstelling

Gemeente Gorinchem

Uitgangspunten

Enkele financiële uitgangspunten
Naast de specifieke uitgangspunten in de perspectiefnota 2027 zijn in deze begroting zo veel mogelijk de volgende algemene financiële uitgangspunten gehanteerd:

1. De begroting 2027 dient reëel en structureel sluitend te zijn.
2. De begroting 2028, 2029 en 2030 wordt voorzover mogelijk reëel en structureel sluitend opgesteld waardoor de toekomstige lasten van besluiten gedekt worden en er ruimte is voor het opvangen van tegenvallers.
3. Er wordt gewerkt met het principe ‘nieuw voor oud’. Nieuwe lasten worden daarbij gedekt binnen het betreffende programma danwel binnen de totale begroting.
4. De autonome en wettelijke ontwikkelingen gaan voor op de wensen voor nieuw beleid.
5. Een begrotingstekort wordt opgelost met maatregelen die een structurele besparing of een structurele opbrengst geven.
6. Er wordt gewerkt met een spaarsysteem (bestemmingsreserves) om te sparen voor grote investeringen in de (nabije) toekomst.
7. Het investeringsplafond wordt gehandhaafd om de toekomstige schuldenomvang te beheersen.

Aandachtspunten

- De begroting bevat nog taakstellingen.
- Ook aan de batenkant zijn diverse structurele en incidentele posten opgenomen.
- Kwetsbaarheden in de begroting zijn dan ook groter dan in het verleden.

Gemeente Gorinchem

Financiële samenvatting – meerjarenbegroting 1/2

Nr.	Begrotingssaldo (bedragen x € 1.000; - = nadeel)	2027	2028	2029	2030
1	**Perspectiefnota 2027 inclusief meicirculaire**	**103**	**-440**	**-398**	**360**
2	Diverse technische en autonome bijstellingen	273	401	505	118
3	Tussentijdse rapportage 2026 structurele bijstellingen	374	9	36	91
4	**Meerjarenbegroting**	749	-29	143	569
	Wijzigingsvoorstellen (1e begrotingswijziging)				
5a	Indexatie WMO	-338	-338	-338	-338
5b	Indexatie DG&J (SOJ-deel)	211	211	211	211
6	MJOP (OVL)	-22	-23	-25	-28
7	DVO's Waardlanden	56	56	56	56
8	Omgevingsplan	-150	-150	-150	-150
9	Taakstelling subsidies	-173			
10	Natuurcentrum	-75			
11	Smart Delta	-155			
12	Dekking Regio AV	100			
13	Taakstelling SGS	-360	-180		
14	Uitvoeringsagenda Erfgoed	-58	-18		
15	Dekking uitvoeringsagenda Erfgoed	58	18		
16	Odensehuis	-95	-95	-95	-95
17	Dekking Odensehuis uit Reserve Sociaal Domein	95	65	35	

Financiële samenvatting – meerjarenbegroting 2/2

Nr.	Begrotingssaldo (bedragen x € 1.000; - = nadeel)	2027	2028	2029	2030
18	Aframen meeropbrengsten Reclamemasten	-150	-150	-150	-150
19	Stadsnatuur			-25	-34
20	Kadegelden	150	150	150	150
21	Nieuwe verdelingssystematiek veerdiensten	60	60	60	60
22	Bouwleges	200	200	200	200
23	Bijstellen opbrengsten Regionaal Archief	25	25	25	25
24	Bijstellen budgetten Onderwijs	46	71	71	71
25	Bijstellen budgetten Sociaal Domein	210	210	210	210
26	Bijstellen budgetten Duurzaamheid	40	40	40	40
27	Bijstellen budgetten Stadsbeheer	65	65	65	65
28	Bijstellen budgetten Mobiliteit	45	45	45	45
29	Verschuiving budget vervangen kade stationsweg	38	110	103	
30	Datagedreven werken & AI	-350	-100	200	350
31	Dekking reserve ICT	100			
32	Stelpost prijsgevoelige budgetten & GR-en	-379	-357	-347	-344
33	Algemene uitkering / septembercirculaire gemeentefonds	1060	279	407	402
34	**Meerjarenbegroting inclusief wijzigingsvoorstellen**	**1.003**	**164**	**891**	**1.315**

Financiële samenvatting – taakstellingen en hervormingsagenda

Nr.	Begrotingssaldo (bedragen x € 1.000; - = nadeel)	2027	2028	2029	2030
	Restant openstaande taakstellingen uit begroting 2025:				
35	Taakstelling Subsidies	0	173	173	173
35	Taakstelling SGS	0	180	360	360
35	Taakstelling Sociaal Domein	-26	-36	-36	-36
35	Taakstelling Efficiency Organisatie	-6	19	19	19
35	**Subtotaal**	**-32**	**336**	**516**	**516**
	Restant openstaande taakstellingen voor begroting 2025				
36	Dekking hogere kosten Sociaal Team	0	489	489	489
36	Taakstelling Stadsontwikkeling	27	27	27	27
36	**Totaal restant openstaande taakstellingen**	**-5**	**852**	**1.032**	**1.032**
	Hervormingsagenda Jeugd				
37	Besparingsopgave Hervormingsagenda Jeugd (Rijk)	0	261	186	186
37	Besparingsopgave Hervormingsagenda Jeugd (Lokaal)	0	702	695	695

Gemeente Gorinchem

Financiële samenvatting – investeringsplafond

Nr.	Investeringen (bedragen x € 1.000; – = nadeel)	Investering 2027	2028	2029	2030
	Investeringsruimte begroting 2026	0	0	249	5.998
	Indexatie investeringsplafond met 2,1%	126	126	126	126
	Totaal investeringsbudget	126	126	375	6.124
1	Trafohuisjes Stedin (incl. 0,3 fte)	–95	–95	–95	–95
2	IHP (extra en 1 mln. jaarschijf)			–2.000	–1.000
3	SPON Kleine Wereld	–100			
4	Wilhelminafontein	–100			
5	Essentaksterfte	–120	–120	–120	–120
6	Stadsnatuur	–300	–300	–300	
7	Riolering en Stedelijk Water				–3.325
8	Dekking Riolering en Stedelijk Water				3.325
9	Openbare Verlichting				–59
10	Straatmeubilair				–102
11	Verkeersborden				–56
12	Wegenbeheerplan			–2.500	–2.500
13	Beschoeiingen				–1.265
14	Havens				–244
15	Wagenpark	46	78		–251
16	ICT				–340
17	Vervangingsplan Inventaris				–142
18	Speelruimteplan				–143
19	Investering WBI (extra)				–2.000
20	Algemene Reserve & Reserve Sociaal domein	8.000			
21	Struisvogelstraat	–150			
	Subtotaal exploitatie / investeringen	7.181	–437	–5.015	–8.317
		7.307	–311	–4.640	–2.193
	Cumulatieve ruimte in investeringsplafond	7.307	6.996	2.356	163

Financiële samenvatting - weerstandsratio

Ontwikkeling algemene reserve (– = onttrekking, + = toevoeging, bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030
Stand Algemene Reserve begin boekjaar	29.046	30.571	30.571	30.571	30.571
Bij: resultaat jaarrekening 2025	1.525				
Bij: afroming reserve Sociaal Domein	2.000	8.000			
Af: dekking investeringen PPN 2026–2029	–2.000				
Af: dekking investeringen PPN 2027–2030		–8.000			
Stand Algemene Reserve ultimo boekjaar	30.571	30.571	30.571	30.571	30.571

- Weerstandsratio is 1,61 (exclusief meerjarige begrotingssaldi 1,46).
- Hiermee blijft de ratio binnen door de gemeenteraad vastgestelde bandbreedte van 1,4 en 2,0

Gemeente Gorinchem

STRESSTEST BEGROTING 2027

FINANCIËLE KENGETALLEN

Netto schuldquote

Begroting 2027	92 %
Stedelijkheidsklasse 2024	39 %
Nederland 2024	42 %

Signaleringswaarde provincie

>130 % meest risicovol
90-130 % neutraal
<90 % minst risicovol

Solvabiliteitsratio

Begroting 2027	41 %
Stedelijkheidsklasse 2024	35 %
Nederland 2024	39 %

Signaleringswaarde provincie

<20 % meest risicovol
20-50 % neutraal
>50 % minst risicovol

Grondexploitaties

Begroting 2027	33 %
Begroting 2026	37 %
Begroting 2025	35 %

Signaleringswaarde provincie

> 35 % meest risicovol
20-35 % neutraal
<20 % minst risicovol

Exploitatieresultaat

Begroting 2027	0,7 %
Stedelijkheidsklasse 2024	2,4 %
Nederland 2024	2,3 %

Signaleringswaarde provincie

< 0 % meest risicovol
0 % neutraal
> 0 % minst risicovol

Belastingcapaciteit

Begroting 2027	95%
Begroting 2026	94 %
Begroting 2025	96 %

Signaleringswaarde provincie

>105 % meest risicovol
95-105 % neutraal
<95 % minst risicovol

VASTE ACTIVA & SCHULDEN

Legenda

Slechter dan beide voorgaande jaren
Tussen beide voorgaande jaren in
Beter dan beide voorgaande jaren

Boekwaarde netto activa

Begroting 2027	€ 265 mln.
Begroting 2026	€ 239 mln.
Begroting 2025	€ 232 mln.

Totale boekwaarde netto grexen

Begroting 2027	€ 75 mln.
Begroting 2026	€ 70 mln.
Begroting 2025	€ 63 mln.

Netto schuld per inwoner

Begroting 2027	€ 4.386
Begroting 2026	€ 3.816
Begroting 2025	€ 3.814

Ontwikkeling rentelasten

Begroting 2027	€ 4,3 mln.
Begroting 2026	€ 3,4 mln.
Begroting 2025	€ 3,6 mln.

Reserves en voorzieningen (x € 1.000)	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**
Algemene reserve	29.668	31.045	32.521
Overige reserves	87.753	97.134	110.146
Voorzieningen	26.783	28.856	20.507
Weerstandsratio*	1,53	1,56	1,61

*Groen > 2,0 Oranje: 1,4 – 2,0 Rood < 1,4

LOKALE LASTEN

Legenda

Hoger dan vergelijking
Tussen beide vergelijkingen in
Lager dan vergelijking

Eénpersoonshuishouden gem. WOZ-waarde excl. huurwoningen

Begroting 2027	€ 983
Stedelijkheidsklasse 2026	€ 988
Nederland 2026	€ 993

Meerpersoonshuishouden gem. WOZ-waarde excl. huurwoningen

Begroting 2027	€ 1.122
Stedelijkheidsklasse 2026	€ 1.079
Nederland 2026	€ 1.089

Eénpersoonshuishouden gem. WOZ-waarde incl. huurwoningen

Begroting 2027	€ 896

Meerpersoonshuishouden gem. WOZ-waarde incl. huurwoningen

Begroting 2027	€ 1.035

OZB tarief woningen

Begroting 2027	0,077 %
Stedelijkheidsklasse 2026	0,095 %
Nederland 2026	0,090 %

OZB tarief gebruiker niet-woning

Begroting 2027	0,264 %
Stedelijkheidsklasse 2026	0,249 %
Nederland 2026	0,242 %

OZB tarief eigenaar niet-woning

Begroting 2027	0,345 %
Stedelijkheidsklasse 2026	0,409 %
Nederland 2026	0,351 %

Vervolgproces

- De openstaande technische vragen graag vandaag nog aanleveren bij de Griffie.
- De ingeleverde openstaande vragen worden uiterlijk vrijdag 6 november 2026 schriftelijk beantwoord.
- De besluitvorming over de begroting 2027 is op donderdag 12 november 2026.

Gemeente Gorinchem

Bedankt voor uw aandacht

Gemeente Gorinchem